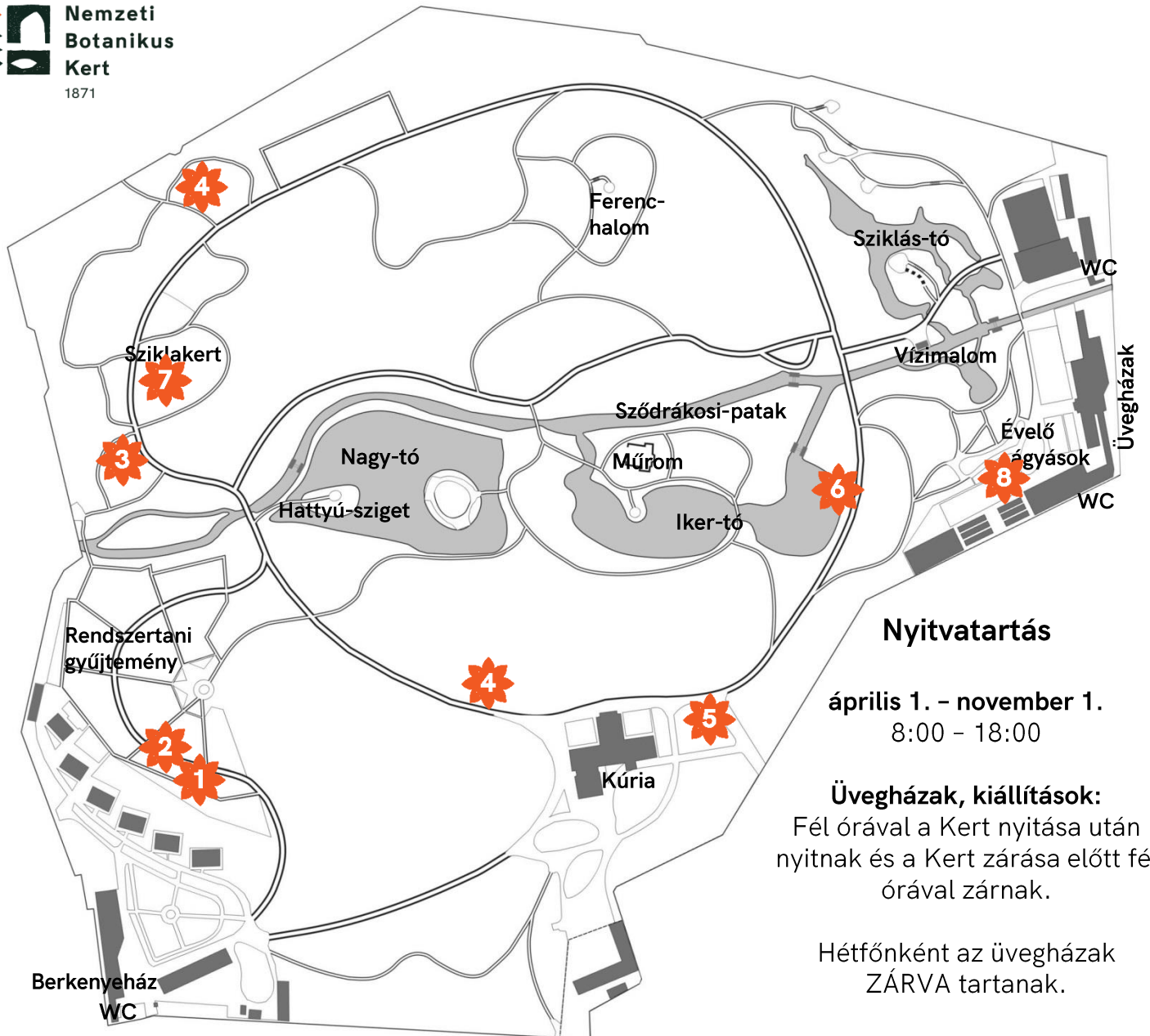

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Mocsári nőszirm (*Iris pseudacorus*)

Nyitvatartás

április 1. – november 1.
8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:
Fél órával a Kert nyitása után
nyitnak és a Kert zárása előtt fél
órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak
ZÁRVA tartanak.

Térképes útmutatónk abban segít, hogy
az aktuálisan virágzó fajok, vagy más
időszerű látnivalók közül néhányat
könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

↑
Bejárat

www.botanikuskert.hu

Pünkösdi hava. Virágnyílásban a leggazdagabb, időjárás szempontjából a legkellemesebb hónap kertünkben a május. A talaj vízkészlete megfelelő ettől függetlenül igaz a mondás, hogy a májusi eső aranyat ér. Erre gondoljunk, ha esernyővel sétálunk a kertben. Az enyhe télnek is köszönhetően, az ideai virágpompa különösen gazdag.

1 A Rendszertani gyűjteményben, az ajakos-virágúak (*Labiatae*) ágyásában most virágzik a **Kis-ázsiai macskahere** (*Phlomis russeliana*) mely 50-90 cm, néha az egy méteres magasságot is elérő, sűrű szőnyeget képző, örökzöld, évelő növény. Durva szőrű nagy levelei tojásdad, vagy szív alakúak, csipkés szélűek. Merev, felálló szárán, egész nyáron át, májustól szeptemberig nyílnak egymástól távol álló, szabályos, sűrű, tömött állörvökben fejlődő, nagy (2,5-4 cm) ajakos virágai. A virágok változatos – halvány-sárgától őzbarnaig –, de nem élénk színűek. Őshazája Törökország, főleg annak északi része, Isztambultól keletre a Pontuszi-hegységben, 1700 m tengerszint-feletti magasságban, erdőkben, cserjésekben fordul elő. Mínusz 20 °C-ig fagyűrő növény, a napos fekvést, s a termékeny, nedves, de jó vízáteresztő kerti talajokat kedveli.

2 A pillagósvirágúak (*Fabaceae*) egyik ágyásában virágzik a **déli borsófűrt** (*Baptisia australis*) mely nagy termetű, csoportban növő, évelő növény. Őshazája Észak-Amerika keleti, középső részén van, nedves, tápanyagban gazdag talajú, főleg folyóparti termőhelyeken. Kertekben is termékeny, nedves kerti talajon s inkább napon, esetleg félárnyékban fejlődik szépen. Gyógynövényként is ismert, drogja állítólag erősíti az immunrendszert, leveleinek hatóanyagai javítják az étvágyat és az emésztést, gyökerei pedig fertőtlenítő hatásúak. Az indigó nemzetség 700 fajának többsége a trópikusokon él és arról nevezetesebb, hogy többük alkalmas kék indigófesték előállítására. Leghíresebb köztük az **indigócsereje** (*Indigofera tinctoria*), melyet Indiában négyezer év óta használnak kékfestésre.

3 A **pompászlenc** (*Kolkwitzia amabilis*) 2-3 m magas lombhullató cserje. Idősebb ágain kérge barna foltokban hámló. Tojásdad alakú, egyszerű levelei szőrösek. Ívesen hajló ágait elborítják, sátorozó virágzatba tömörülő, illatos, másfél cm-es virágai. A harang alakú virágok pártája fehérrel futtatott pasztell rózsaszínű, sárga torokkal, bíbor árnyalatú csészéje szőrös. Kína középső tartományában, sziklás bokorerdőkben őshonos, fény- és melegigényes növény. Ez az egyik megállója a 20 állomásból álló Kínai tansétának. A sétát végigjárva a jegypénztárban vásárolt tanséta füzet segítségével, még több mindent megtudhatnak a növényről és betekintést kaphatnak a páratlanul gazdag kínai növénykultúrába.

4 A **kínai csillagsom** (*Cornus kousa ssp. chinensis*) lombhullató cserje, vagy kisebb lombhullató fa. Ágai felálló, majd jellegzetesen emeletbe rendeződők. Mint a somok többsége, tojásdad levelei keresztben átellenesen állnak, ősszel szép vörösre színeződnek. Apró virágai nem feltűnőek, annál látványosabb a gombvirágzatokat körülvevő, négy, kereszt alakban álló, krémfehér fellelő, amit virágnak nézhetünk. Ehető, édes terméseiből Kínában bort erjesztenek. Őshazája Közép- és Nyugat Kína, valamint Korea és Japán, hegyvidéki bokor erdőkben, cserjésekben gyakori növény. Sok szép fajtája van díszfaiskolai forgalomban. Ilyen a Kúria mellett látható 'Venus' csillagsom is (*Cornus kousa* 'Venus').

5 A grófi időkből maradt díszkapu közelében csodálatosan nyílik az **érdeslevelű gyöngyvirágcsereje** (*Deutzia scabra*). 2-3 m magasra megnövő, finom megjelenésű cserje, felfelé törő vékony ágakkal, hámló barna kéreggel. Csillagszörcsöktől érdes levelei hosszúság-lándzsás alakúak, fűrészes szélűek. Bókoló virágai nyáron nyílnak az előző évi vessző oldalán, rövid felálló bugákban. Az egyes virágok fehérek, kívül rózsaszínű futtatással, 5 apró harang alakban álló szirmokkal. Kelet-Kínában, Japánban, Koreában cserjésekben, napsütötte erdőszéleken honos cserje. Kedvelt, hálás, igénytelen dísznövény. Sok szép fajtáját nemesítették ki, köztük a 'Codsall Pink'-t. Napos helyen, normál kerti talajon érzi jól magát, néha elvadul.

6 Az Iker-tó partján a hazánkban is őshonos **mocsári nőszirom** (*Iris pseudacorus*) nyílik. Vastag, húsos gyöktörzsű, évelő növény. Feltűnő, sárga virágai májustól júniusig nyílnak. Virágának három külső lepellevél nagyobb, tojásdad, hátrahajló, barna rajzolatú; a három belső rövidebb és keskenyebb, felálló. A 3 porzó a 3 szirmoszerű, sárga bibeszál alá simul. Széles elterjedésű, Írországtól Szibériáig előforduló mocsári növény. Nálunk is elég gyakori, de veszélyeztetett faj. Vizek partján, mocsarakban, liget- és láperdőkben, vízzel borított vagy időszakonként elárasztott, tápanyagban gazdag, mérsékelt savanyú talajokon nő. Száritott gyöktörzsével fogfájást, menstruációs panaszokat, hasmenést kezelnek. Kék festéket is nyertek belőle.

7 A kertben többfelé a Sziklakertben és az évelőágyásokban is teljes pompájában virít a **baracklevelű harangvirág** (*Campanula persicifolia*). Belgiumtól ÉNY-Törökorszáig őshonos, réteken, erdőszéleken, nyíltabb erdőkben él. Nálunk a középhegységeken és a Dunántúlon elég gyakori, lombos faj. Nevét kopasz, lándzsás, az őszi barack leveleire hasonlító leveléről kapta.

8 A sziklakerti és évelőgyűjteményben hétről hétre újabb és újabb virágok bontják szirmukat. Most olyan évelő növényekre hívjuk fel figyelmüket, melyek inkább levelükkel díszítenek, mint virágjukkal. Ilyenek az egyre divatosabb **korallcsengő** (*Heuchera*) fajták, melyek a legkülönbözőbb színekben és színkombinációkban pompáznak a szaporító telep melletti ágyásokban. Az Észak-Amerikában őshonos korallcsengő vagy tűzeső nemzetség 55 fajt foglalt magába. Örökzöld, vagy félig örökzöld levelű évelők, melyek változatos élőhelyeken élnek, lombos erdők aljnövényzetében, prérin és sziklás havasi lejtőkön. A kertekben általában hibrid fajtáik fordulnak elő. A hibridekről sok esetben nem tudni mely szülőfajoktól származnak, pedig a napfény tűrésük szempontjából ez fontos ismeret.